

Sygn. akt II W 101/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział II Karny, w składzie:

Przewodniczący: SSR Radosław Gluza

Protokolant: Edyta Lickiewicz

przy udziale oskarżyciela publicznego B. G. z Okręgowego Urzędu Górniczego we W.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2014 r.

sprawy W. G. (G.), syna J. i J. zd. J., ur. (...) we W.

obwinionego o to, że:

jako Przedsiębiorca prowadzący działalność pod firmą Przedsiębiorstwo (...), ul. (...), (...)-(...) W., w okresie od dnia 01.01.2013r. tj. od dnia następującego po dniu utraty ważności planu ruchu zakładu (...) sporządzonego w formie uproszczonej na lata 2008-2012, zatwierdzonego decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we W. znak (...) z dnia 08.01.2008r. do dnia 16.07.2013r. prowadził ruch zakładu (...) bez zatwierdzonego planu ruchu dla tego zakładu górniczego, co polegało na:

- 1) przeprowadzeniu kontroli wyrobiska powstałego na złożu (...) przez kierownika ruchu zakładu górniczego i odnotowywaniu wyników w książce prowadzenia ruchu zakładu górniczego;
- 2) prowadzeniu nadzoru w dni wolne od pracy oraz na zmianach, na których ruch nie jest prowadzony na zasadach ustalonych w Uzgodnieniu Nr 1/06 z dnia 3.07.2006 r. przedsiębiorcy z kierownikiem ruchu zakładu;
- 3) powierzeniu wykonywania czynności w zakładzie górniczym kierownikowi ruchu zakładu górniczego oraz osobie niższego dozoru ruchu specjalności technicznej mechanicznej;
- 4) dokonywaniu kontroli zakładu górniczego przez mierniczego górniczego oraz geologa górniczego i odnotowywaniu tych kontroli w Książce służby geologicznej i mierniczej;

tj. o wykroczenie z art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., Prawo geologiczne i górnicze;

orzeka:

I. na podstawie art. 5 § 1 pkt 2 k.p.w. uniewinnia obwinionego **W. G.** od zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku;

II. na podstawie art. 118 § 2 k.p.w. kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa, a w tym zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obwinionego W. G. kwotę 180 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE WYROKU

Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego we W. obwiniał W. G. o to, że jako Przedsiębiorca prowadzący działalność pod firmą Przedsiębiorstwo (...) ul. (...), (...)-(...) W., w okresie od dnia 01.01.2013r., tj. od dnia następującego po dniu utraty ważności Planu ruchu zakładu (...) sporządzonego w formie uproszczonej na lata 2008 – 2012, zatwierdzonego

decyzja Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we W. znak (...), z dnia 08.01.2008r., do dnia 16.07.2013r. prowadził ruch zakładu (...) bez zatwierdzonego planu ruchu dla tego zakładu górniczego, co polegało na:

- 1) przeprowadzaniu kontroli wyrobiska powstałego na złożu (...) przez kierownika ruchu zakładu górniczego i odnotowywaniu wyników w Książce prowadzenia ruchu zakładu górniczego,
- 2) prowadzeniu nadzoru w dni wolne od pracy oraz na zmianach, na których ruch nie jest prowadzony na zasadach ustalonych w Uzgodnieniu Nr 1/06 z dnia 3.07.2006r. Przedsiębiorcy z kierownikiem ruchu zakładu,
- 3) powierzeniu wykonywania czynności w zakładzie górniczym kierownikowi ruchu zakładu górniczego oraz osobie niższego dozoru ruchu specjalności technicznej mechanicznej,
- 4) dokonywaniu kontroli zakładu górniczego przez mierniczego górniczego oraz geologa górniczego i odnotowywaniu tych kontroli w Książce służby geologicznej i mierniczej,

tj. o wykroczenie z art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze.

Na podstawie przeprowadzonego przewodu sądowego Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony W. G. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), której główny przedmiot stanowi wydobywanie żwiru i piasku, wydobywanie gliny i kaolinu ((...) 08.12.Z).

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

kserokopia protokołu kontroli z dnia 16.07.2013r., k. 3 – 6.

Obwiniony w dniu 21.02.1997r. uzyskał koncesję Wojewody (...)Nr (...)na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża (...)położonego na terenie gminy M.. Decyzją tą został ustanowiony obszar i teren górniczy (...). Koncesja ta została zmieniona decyzją Wojewody (...)z dnia 15.10.1999r. w zakresie wielkości rocznego wydobycia kopaliny, a następnie decyzją Marszałka Województwa (...)Nr (...)z dnia (...), gdzie przedłużono jej obowiązywanie do dnia 31.12.2017r. Zgodnie z zapisami koncesji przedsiębiorca był zobowiązany do opracowania uproszczonego planu ruchu Kopalni (...)i przedłożenia go organowi koncesyjnemu do zatwierdzenia.

Dowód:

kserokopia protokołu kontroli z dnia (...)k. 3 – 6,

kserokopia koncesji z dnia (...)k. 20 – 21,

kserokopia decyzji z dnia (...), k. 22,

kserokopia decyzji z dnia (...), k. 23.

Po uzyskaniu koncesji przedsiębiorstwo obwinionego prowadziło na terenie zakładu (...) wydobywanie ze złoża za pomocą koparki pływającej.

Obwiniony W. G. pełnił na terenie zakładu funkcję kierownika ruchu. Zarządzeniem Nr 13/06 z 25.07.2006r. ustalił on zasady kontroli wyrobisk i zwalówisk przez osoby kierownictwa i dozoru ruchu oraz sposób dokumentowania tych kontroli. Według tego zarządzenia osoba średniego dozoru ruchu, nadzorująca ruch w danej zmianie, dokonywała kontroli nie rzadziej niż jeden raz na miesiąc dokumentując wyniki w „Książce prowadzenia ruchu zakładu

górniczego”. Kontroli dokonywał również kierownik ruchu zakładu górniczego, także dokonując wpisów do wskazanej „książki”.

W dniu 21.03.2011r. W. G. powierzył pracownikowi S. D. pełnienie funkcji osoby niższego dozoru specjalności technicznej mechanicznej w zakładzie (...).

Uzgodnieniem Nr (...)z dnia (...). Przedsiębiorcy z kierownikiem ruchu zakładu ustalono zasady sprawowania nadzoru w dni wolne od pracy oraz na zmianach, na których ruch nie jest prowadzony. Kontroli tych, o charakterze wyrwykowym, miał dokonywać przedsiębiorca w zależności od potrzeb, nie rzadziej niż jeden raz w miesiącu, a jej wyniki odnotowywać w „Książce kontroli zakładu górniczego”.

W zakładzie została założona w dniu 03.07.2006r. „Książka służby geologicznej i mierniczej”, w której wpisy dokonywali geolog górniczny i mierniczy górnicy.

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

kserokopia protokołu kontroli z dnia (...), k. 3 – 6.

W dniu 26.11.2012r. doszło do zakończenia eksploatacji w zakładzie (...) w związku z wyczerpaniem złoża, co zostało odnotowane w „Książce kontroli zakładu górniczego” przez osobę niższego dozoru ruchu specjalności technicznej i mechanicznej.

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

kserokopia protokołu kontroli z dnia (...), k. 3 – 6.

Od początku 2013r. na terenie zakładu (...) nie były prowadzone żadne roboty górnicze, ani prace zapewniające bezpieczeństwo, został z niego wycofany cały sprzęt w postaci maszyn i urządzeń wydobywczych, transportowych, przerobczych. Na terenie zakładu nie pozostały żadne instalacje ani obiekty budowlane. Samo wyrobisko jest zawadnione a skarpy uformowane pod bezpiecznym kątem nachylenia (30 stopni).

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

zeznania świadka L. K., k. 27,

kserokopia protokołu kontroli z dnia (...), k. 3 – 6.

W 2013r. na terenie zakładu (...) miały miejsce okresowe kontrole wyrobiska przez W. G., które dokumentował poprzez wpisy w „Książce prowadzenia ruchu zakładu górniczego” oraz „Książce kontroli zakładu górniczego”. Kontroli zakładu dokonywali także mierniczy górnicy i geolog górnicy, dokonując adnotacji w „Książce służby geologicznej i mierniczej”. W dokonanych w 2013r. wpisach stwierdzano brak zagrożeń w zakładzie górnicznym oraz nieprowadzenie eksploatacji.

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

kserokopia protokołu kontroli z dnia (...), k. 3 – 6.

W czasie prowadzonego wydobycia kopalin W. G. posiadał plan ruchu zakładu (...) sporządzony w formie uproszczonej na lata 2008 – 2012, zatwierdzony decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego we W. znak (...) z dnia 08.01.2008r. Plan ruchu utracił ważność z dniem 31.12.2012r. Po tej dacie plan ruchu nie był wznawiany przez obwinionego z uwagi na zakończenie wydobycia na terenie zakładu (...).

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

kserokopia protokołu kontroli z dnia (...), k. 3 – 6.

W dniach 15-16.07.2013r. na terenie zakładu (...) została przeprowadzona kontrola przez pracowników Okręgowego Urzędu Górniczego we W., w toku której nie zostały stwierdzone żadne nieprawidłowości.

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27,

zeznania świadka L. K., k. 27,

zeznania świadka L. Z., k. 27 – 28.

Decyzją z dnia 22 maja 2014r. Marszałek Województwa (...) stwierdził wygaśnięcie przyznanej przedsiębiorstwu obwinionego koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża P., z uwagi na zrzeczeniem się jej przez W. G..

Dowód:

kserokopia decyzji z dnia (...), k. 24 – 25.

Obwiniony W. G. ma 56 lat, jest żonaty, uzyskuje z prowadzonej działalności gospodarczej ok. 5.000 zł miesięcznie. Nie był karany sędownie za przestępstwa.

Dowód:

wyjaśnienia obwinionego W. G., k. 26 – 27.

Obwiniony W. G. w toku całego postępowania nie przyznał się do zarzucanego mu czynu i złożył wyjaśnienia. Obwiniony wskazał, że zakończył eksploatację w zakładzie (...) w 2012r., wobec czego nie sporządzał nowego planu ruchu. Dodał, że na terenie zakładu w 2013r. nie znajdowały się żadne maszyny, a podejmowane czynności kontrolne, miały na celu jedynie potwierdzenie prawidłowego zabezpieczenia wyrobiska.

Ponadto Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Ustalenia stanu faktycznego sąd poczynił w oparciu o wiarygodne wyjaśnienia obwinionego W. G., zeznania świadków L. K. i L. Z. oraz dowody o charakterze materialnym w postaci kserokopii protokołu kontroli z dnia (...) oraz dokumentacji dotyczącej koncesji na wydobywanie kruszywa naturalnego ze złoża (...).

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego sąd uniewinnił obwinionego W. G. od zarzucanego mu wykroczenia z art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze. Sąd uznał, że zachowanie obwinionego nie wyczerpuje ustawowych znamion wskazanego czynu zabronionego.

Zgodnie z powołanym przepisem art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze, karze aresztu albo grzywny podlega ten, kto prowadzi ruch zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu zakładu górniczego lub z naruszeniem określonych w nim warunków. W myśl art. 105 ust. 1 cyt. ustawy, ruch zakładu

górnictwo prowadzi się w sposób zgodny z przepisami prawa, w szczególności na podstawie planu ruchu zakładu górnictwa, a także zgodnie z zasadami techniki górnictwa.

Zdaniem sądu - w realiach niniejszej sprawy, brak jest podstaw do uznania aby obwiniony W. G. w 2013r. prowadził ruch zakładu (...). Dokonując powyższego ustalenia podnieść należy na wstępie, że w żadnym z obowiązujących przepisów nie zdefiniowano pojęcia ruchu zakładu górnictwa, określając jedynie w art. 108 ust. 2 cyt. ustawy, ogólne wymogi jakie powinien spełniać plan ruchu zakładu górnictwa. Regulacja w tymże zakresie została nadto uszczegółowiona w wydanym przez Ministra Środowiska rozporządzeniu z dnia 16 lutego 2012r. w sprawie planów ruchu zakładów górnictwa, gdzie ściśle wskazano na wymagania dotyczące treści planu ruchu podziemnego zakładu górnictwa i odkrywkowego zakładu górnictwa. Zdaniem sądu, mając na uwadze wskazane regulacje, uznać należy, że z ruchem zakładu górnictwa mamy ogólnie rzecz biorąc do czynienia, w sytuacji prowadzenia w zakładzie wydobywania ze złoża czy też wykonywania innych robót górnictwa w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 12 ustawy Prawo geologiczne i górnictwo. W niniejszym przypadku natomiast w zakładzie (...) zaprzestano eksploatacji już pod koniec 2012r. i nie była ona kontynuowana w 2013r., co wyraźnie potwierdza treść protokołu z przeprowadzonej kontroli. Tym samym brak jest zdaniem sądu podstaw do uznania aby na obwinionym jako na przedsiębiorcy, spoczywał obowiązek sporządzenia planu dla przedmiotowego zakładu na rok 2013 i dalsze lata. W ocenie sądu mając na uwadze cele jakim taki dokument miał służyć, było to całkowicie nieuzasadnione. Można to wywnioskować w oparciu o wymagania co do treści planu ruchu odkrywkowego zakładu górnictwa, wskazane w załączniku nr 2 do cyt. rozporządzenia Ministra Środowiska, które w żadnej mierze nie przystają do sytuacji w zakładzie (...) w 2013r. Wskazany akt prawa przewiduje bowiem konieczność zawarcia w planie ruchu danych dotyczących m.in.:

- gospodarki złożem kopaliny (a w tym m.in. projektowanych strat eksploatacyjnych i pozaeksploatacyjnych, ze szczegółowym uzasadnieniem powstania tych strat, obliczeniem ich wielkości oraz opisem miejsc występowania; wielkości projektowanego wskaźnika wykorzystania złoża oraz wskaźnika wykorzystania zasobów przemysłowych, z uzasadnieniem; przedsięwzięć mających na celu kompleksowe i racjonalne wykorzystanie kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących w okresie obowiązywania planu ruchu);
- sposobu zagospodarowania złoża kopaliny w przestrzeni, w granicach której ma być wykonywana działalność górnictwa. Określenie stopnia zamierzonego wykorzystania zasobów złoża, w tym zasobów złóż kopaliny towarzyszących, w okresie obowiązywania koncesji oraz zasad kwalifikacji zasobów do strat. Określenie wymagań w zakresie racjonalnej gospodarki złożem kopaliny w nawiązaniu do projektu zagospodarowania złoża. Zestawienie zasobów kopaliny głównej i kopaliny towarzyszących według aktualnego operatu ewidencyjnego zasobów złoża kopaliny - według wzoru nr 2;
- systemów eksploatacji złoża, zwałowania i składowania, podstawowe parametry wyrobisk górnictwa, zwałowisk nadkładu i składowisk urobku, w szczególności szerokość poziomów i półek, wysokości pięt oraz kąty nachylenia skarp i zboczy. Pasy ochronne wyrobisk górnictwa,
- rodzajów maszyn i urządzeń urabiających, ładujących i zwałujących.

W ocenie sądu w okolicznościach jakie miały miejsce w 2013r., gdzie obwiniony zaniechał prowadzenia ruchu w zakładzie (...), nie ciążył na nim już obowiązek sporządzenia planu ruchu. Powyższe potwierdził podczas kontroli przeprowadzonej w lipcu 2013r. nadinspektor L. K., który nie stwierdził żadnych nieprawidłowości w działaniach przedsiębiorcy W. G.. Faktu prowadzenia ruchu w zakładzie górnictwa nie można natomiast zdaniem sądu wywodzić z podejmowania ściśle kontrolnych i organizacyjnych czynności na terenie zakładu - wymienionych w zarzucie wniosku o ukaranie. Sąd nie podziela także poglądu oskarżyciela publicznego wyrażonego na rozprawie, jakoby samoistną podstawą do sporządzenia kwestionowanego dokumentu, stanowił zapis decyzji koncesyjnej, nakładającej na przedsiębiorcę obowiązek sporządzania uproszczonego planu ruchu zakładu górnictwa. Powyższe wymóg aktualizował się zdaniem sądu dopiero w sytuacji gdy ten ruch faktycznie miał miejsce, a nie w każdej sytuacji. Niezależnie od tego wskazać wreszcie należy, w ślad za stwierdzeniami świadka L. K., że wątpliwa pozostaje w ogóle kwestia czy w 2013r. na terenie złoża (...) istniał zakład górnictwa w rozumieniu art. 6 ust. 1 ustawy Prawo geologiczne

i górnicze. Jak wynika bowiem z protokołu kontroli, znajdowało się tam wyłącznie zawodnione wyrobisko, bez żadnych maszyn, instalacji i budynków, zaś zgodnie ze wskazanym przepisem przez zakład górniczy należy rozumieć „wyodrębniony technicznie i organizacyjnie zespół środków służących bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie wydobywania kopalin ze złóż, a w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny wraz z pozostającym w związku technologicznym z wydobyciem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, podziemnego składowania odpadów albo podziemnego składowania dwutlenku węgla, w tym wyrobiska górnicze, obiekty budowlane, urządzenia oraz instalacje”.

Mając na względzie wszystkie wskazane powyżej okoliczności, sąd uznał, że W. G. nie miał w 2013r. roku obowiązku sporządzania planu ruchu zakładu (...). Tym samym sąd na podstawie art. 5 § 1 pkt 2 k.w. uniewinnił go od zarzucanego mu czynu, nie dopatrując się w jego zachowaniu znamion wykroczenia z art. 182 ust. 1 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze.

Orzekając o kosztach postępowania sąd na podstawie art. 118 § 2 k.p.w. obciążył nimi Skarb Państwa, a w tym zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obwinionego W. G. kwotę 180 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu, tj. wydatku poniesionego w związku z ustanowieniem obrońcy. Ustalając wysokość kwoty przysługującej z tego tytułu obwinionemu, sąd miał na uwadze treść § 14 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu w zw. z § 14 ust. 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Zgodnie z powołanymi przepisami stawka minimalna za obronę przez radcę prawnego przed sądem rejonowym w sprawach o wykroczenia wynosi 180 zł. Sąd mając na uwadze niezbędny nakład pracy obrońcy obwinionego w niniejszej sprawie, a także jej charakter i wkład pracy obrońcy w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, nie znalazł podstaw do przyznania obwinionemu wyższej kwoty niż wynikająca ze stawki minimalnej. Sąd nie uwzględnił także wniosku obrońcy obwinionego o zasądzenie na rzecz W. G. kwoty 50 zł, z tytułu zwrotu kosztu dojazdu jego obrońcy na rozprawę. W ocenie sądu kwota ten nie stanowi wydatku uzasadnionego w rozumieniu art. 616 § 1 pkt 2 k.p.k., skoro obwiniony miał możliwość ustanowienia obrońcy spośród adwokatów lub radców prawnych prowadzących kancelarie w miejscowości będącej siedzibą sądu.